

“Tunelowanie i zjawiska spinowe – nowe rozwiązania dla pamięci komputerowych swobodnego dostępu”

*“Electron tunneling and spin phenomena:
new concepts for random access computer memory”*

Marek Przybylski

Wydział Fizyki i Informatyki Stosowanej
i Akademickie Centrum Materiałów i Nanotechnologii (ACMiN),
Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

*Faculty of Physics and Applied Computer Science,
and Academic Centre for Materials and Nanotechnology,
AGH University of Science and Technology, Kraków, Poland*

Zapisanie danych kierunkiem namagnesowania ferromagnetycznej elektrody, możliwe w dwóch przeciwnych kierunkach odpowiadających logicznym 0 i 1, skutkuje różnymi prądami tunelowania do drugiej elektrody (oddzielonej barierą) o trwale ustalonym kierunku namagnesowania. Pozwala to na łatwe odczytywanie zapisanych danych i na takiej zasadzie działa magnetyczna pamięć swobodnego dostępu (z ang. MRAM).

Wraz z postępem fizyki i technologii możliwe stało się zastąpienie pola magnetycznego (stosowanego do zapisu kierunku namagnesowania) prądem spolaryzowanym spinowo płynącym przez wyżej opisane złącze tunelowe (tzw. STT-MRAM), a później prądem płynącym tylko przez jedną elektrodę (tzw. SOT-MRAM).

Najnowsze idee sugerują wykorzystanie efektów magnetoelektrycznych (lub napięcia) do zapisu kierunku namagnesowania (lub kierunku polaryzacji elektrycznej), a odwrotnego spinowego efektu Halla do odczytu tak zapisanych danych. Powoduje to, że złącza tunelowe i spinowo zależne tunelowanie przestają być przydatne w przyszłościowych pamięciach RAM o działaniu opartym na spinie elektronu. Elementy pamięci tego typu charakteryzowałyby się szybszym przełączaniem i mniejszym zużyciem energii, a co najważniejsze działałyby bez konieczności podtrzymywania napięciem w odróżnieniu do teraz stosowanych pamięci typu RAM.

The data stored as the magnetization orientation of a ferromagnetic electrode, which is possible in two opposite directions corresponding to logic 0 or 1, results in a different tunneling current detected by the other ferromagnetic electrode of a fixed magnetization. This offers an easy tool for reading the stored data (a concept of magnetic random access memory called MRAM).

With ongoing development, it has become possible to replace the magnetic field (originally used for the writing of the magnetization orientation) with a spin polarized current flowing through the junction (STT-MRAM), and then with the current flowing only through one of the electrodes (SOT-MRAM).

However, recent concepts suggest the magnetoelectric or electric writing of the magnetization or of ferroelectric state, respectively, and the inverse-spin Hall effect for reading the stored data. This would make tunnel junctions and spin dependent electron tunneling unnecessary for the future spin-based RAMs. Such RAM devices would be able to switch faster, with lower energy consumption and being non-volatile at the same time compared to the existing RAM.